

UAB „NERINGOS VANDUO“ KORUPCIJOS PREVENCIJOS IR PRANEŠĖJŲ APSAUGOS 2021 – 2023 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS PROGRAMOS NUOSTATOS

1. UAB „Neringos vanduo“ (toliau – Bendrovė) korupcijos prevencijos ir pranešėjų apsaugos 2021-2023 metų programa (toliau - Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. IX-1537, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos įgyvendinimo 2020-2022 metų tarpinstituciniu veiklos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1232, Padalinių ir asmenų, valstybės ar savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607, Neringos savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 9 d. sprendimu Nr. T1-54 patvirtinta Neringos savivaldybės korupcijos prevencijos 2020-2022 metų programa ir Neringos savivaldybės 2020-2022 metų korupcijos prevencijos programos priemonių planu bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos ir pranešėjų apsaugos veiklą.
2. Šioje programoje vartojamos sąvokos taip, kaip apibrėžiamos 1 punkte nurodytuose teisės aktuose.
3. Programa skirta korupcijos prevencijai ir pranešėjų apsaugai Bendrovėje.
4. Programą įgyvendina Bendrovės atsakingi darbuotojai bei direktorius.
5. Programos veiklos kryptys:
  - 5.1. korupcijos prevencija – korupcijos prevencijos priemonių sistemos nustatymas ir taikymas;
  - 5.2. antikorupcinis švietimas – darbuotojų švietimas pranešėjų apsaugos ir atsparumo korupcijai temomis, klientų pasitikėjimo Bendrovės veikla skatinimas.
6. Programa parengta dviejų metų laikotarpiui.
7. Programa grindžiama korupcijos prevencija, Bendrovės darbuotojų ir visuomenės antikorupciniu švietimu ir mokymu, siekiant kompleksiskai šalinti šio neigiamo socialinio reiškinio priežastis ir sąlygas.

II. BENDROVĖS VEIKLOS SITUACIJOS ANALIZĖ ANTIKORUPCINIŲ POŽIŪRIU

8. Naujausio 2020 m. „Transparency International“ (TI) atlikto, Korupcijos suvokimo indekso (KSI) tyrime Lietuvai skirta 60 balų iš 100 galimų ir 35 vieta 180 šalių sąrašė. Lietuva užima 14 vietą tarp Europos Sąjungos (ES) valstybių. 2019 metais, gavusi tiek pat balų, Lietuva buvo 15-ta tarp ES valstybių, o 2018 metais gavo 59 balus ir atsidūrė 16-18 vietoje tarp ES valstybių narių.
9. 2020 m. lapkričio – 2021 m. sausio mėnesiais Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ atliko tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2020“, kurį atliko LR Specialiųjų tyrimų tarnyba. Tarp Lietuvos gyventojams aktualių problemų korupcija užima 5-ą vietą (iš 18). Kaip labai rimtą problemą korupciją nurodė 35 proc. gyventojų. Tai mažiausia rodiklio reikšmė nuo 2007 m. Įmonių vadovai korupciją, kaip labai rimtą problemą, paminėjo 5-oje vietoje – 30 proc. (2019 m. – 32 proc.), o valstybės tarnautojai – 4-oje vietoje – 33 proc. (2019 m. – 23

proc.). Verslininkams buvo pateiktas ir klausimas apie verslą stabdančias problemas. Korupcija buvo minima 6-7-oje vietoje tarp ekonominio nestabilumo, administracinės naštos verslui, mokesčių ir kitų problemų. Korupciją paminėjo 15 proc. (2019 m. – 13 proc.) įmonių vadovų. Korupcijos, kaip labai rimtos problemos suvokimas 2020 m. (karantino, Covid-19 pandemijos metu) esmingai nepakito. 19 proc. Lietuvos gyventojų mano, kad korupcijos mastai per 5 metus išaugo, 36 proc. – kad nepakito ir 33 proc. – kad sumažėjo. Nuo 2008 m. iki 2020 m. buvo stebima vertinimų gerėjimo tendencija (išskyrus 2016 m.). 2020 m. užfiksuotas geriausias rezultatas vertinimuose. 2020 m. tyrimo metu korupcijos augimą nurodė tik 14 proc. respondentų. Ateities atžvilgiu yra daugiau optimistų (32 proc.), negu pesimistų (14 proc.). Tai vėlgi geriausias rezultatas per daugelį metų. Įmonių vadovai korupcijos dinamikos atžvilgiu yra skeptiškesni nei prieš metus, tačiau dominuoja optimistiški vertinimai (pvz. manančių, kad korupcijos lygis per 3 metus sumažės yra 38 proc., o kad padidės – 12 proc.). Valstybės tarnautojų korupcijos procesų vertinimai yra optimistiškiausi nuo matavimų pradžios 2011 m. šiuo metu teigia, kad per 5 metus korupcijos lygis sumažėjo – 77 proc., per 12 mėn. sumažėjo – 51 proc., per 3 metus sumažės – 75 proc. tarnautojų (korupcijos augimą prognozuoja tik 2 proc.).

10. Laisvosios rinkos instituto 2019 metų vertinimu Neringos savivaldybė, surinkusi 60 balų iš 100, Lietuvos savivaldybių indekse užėmė 13-15 vietas tarp 54 mažųjų savivaldybių, kurias dalijasi su Kėdainių rajono ir Radviliškio rajono savivaldybėmis. Maksimaliu balu įvertinta „Trsansporto“ sritis. Prasčiau nei vidutiniškai įvertintos „Komunalinių paslaugų“, „Švietimo“, „Biudžeto“, „Turto valdymo“ ir „Administracijos“ sritys. Tačiau šiuo aspektu turi būti atkreiptas dėmesys į tai, kad nors Bendrovė patenka į Komunalinių paslaugų teikėjus, tačiau minėtame tyrime prasčiau nei vidutiniškai įvertintos sritys nustatytos vertinant kelias savivaldybes, o ne vien Neringos savivaldybėje veikiančias Komunalinio sektoriaus įmones.
11. Laikytina, kad Bendrovė antikorpuciniu požiūriu nepatenka į didelę grėsmę skaidrumui keliančias įstaigas, t.y. Bendrovėje vykdoma veikla gyventojams nesukeliama minčių apie korupciją, tą rodo ir įmonėje vykdyta korupcijos rizikos monitoringo veikla, tačiau, Bendrovė, kaip atsakinga Neringos savivaldybės įmonė, turi prisidėti prie savivaldybės kovos su korupcija bei savivaldybės turto valdymo, imdamasi iniciatyvų, kurių pagrindu gerėtų ir skaidrėtų ne tik Bendrovės turto valdymas, jo apskaitos ir naudojimo principai, bet būtų gerinamas ir visos Savivaldybės įvaizdis. Kartu Bendrovė turi imtis švietimo iniciatyvų siekiant prisidėti prie savivaldybės skaidrumo, gyventojų korupcijos prevencijos suvokimo ir žinių gerinimo.

III. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

12. Programos tikslai:

- 12.1. atpažinti ir tinkamai valdyti korupcijos rizikas Bendrovėje bei užtikrinti, kad būtų laikomasi pranešėjų apsaugos reikalavimų;
- 12.2. siekti didesnio sprendimų ir procedūrų skaidrumo, viešumo, atskaitingumo visuomenei bendrovės veiklos srityse.

13. Programos uždaviniai:

- 13.1. Esminių elgesio taisyklių korupcijos prevencijos ir pranešėjų apsaugos srityse Bendrovės darbuotojams įtvirtinimas;
- 13.2. Tolerancijos korupcijai lygio Bendrovėje nustatymas;
- 13.3. Bendrovės darbuotojų švietimas korupcijos prevencijos ir pranešėjų apsaugos temomis;
- 13.4. Galimų interesų konfliktų prevencijos vykdymas ir kontrolė;
- 13.5. Nuolatinės korupcijos prevencijos ir pranešėjų apsaugos priemonių laikymosi kontrolės vykdymas;
- 13.6. Viešųjų pirkimų procedūrų metu priimamų sprendimų skaidrumo didinimas;
- 13.7. Viešumo ir atskaitingumo visuomenei gerinimas.

IV. PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJAI

14. Programos veiksmingumo vertinimo kriterijai:
  - 14.1. korupcijos paplitimo mažėjimas Bendrovėje;
  - 14.2. didėjantis pasitikėjimas Bendrove.
15. Programos uždavinių bendrieji vertinimo kriterijai:
  - 15.1. Kokybiniai:
    - 15.1.1. Darbuotojų, netoleruojančių korupcijos apraiškų, skaičiaus pokytis;
    - 15.1.2. Bendrovės darbuotojų korupcijos suvokimo lygio mažėjimas (pagal metinius tyrimų duomenis);
    - 15.1.3. Darbuotojų kvalifikacijos ir specialiųjų žinių korupcijos prevencijos tematika lygio augimas (pagal metinius tyrimų duomenis);
    - 15.1.4. Bendrovės veiklos skaidrinimas priimant aiškias pareigas ir atsakomybę darbuotojams nustatančius teisės aktus, tvarkas;
  - 15.2. Kiekybiniai:
    - 15.2.1. Taikytų veiklos priežiūros priemonių skaičius;
    - 15.2.2. Nustatytų pažeidimų skaičius, o taip pat – pažeidimų ar skundų, susijusių su naudojimusi vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, skaičius;
    - 15.2.3. Pranešėjų apsaugos įstatyme nustatytų procedūrų nesilaikymo atvejų skaičius;
    - 15.2.4. Įvykusių mokymų skaičius, mokymuose dalyvavusių darbuotojų skaičius;
    - 15.2.5. Bendradarbiavimo su Specialiųjų tyrimų tarnyba atvejų skaičius;
    - 15.2.6. Bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos prokuratūra atvejų skaičius;
    - 15.2.7. Priimtų ir paskelbtų teisės aktų skaičius;
    - 15.2.8. Surengtų mokymų antikorupcine tematika skaičius;
    - 15.2.9. Bendrovėje paskelbtos informacijos antikorupcijos ir pranešėjų apsaugos tematika skaičius;
    - 15.2.10. Įdiegtų, atnaujintų programų skaičius;
    - 15.2.11. Bendrovės darbuotojų, įgijusių specializuotų žinių, skaičius.

V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, KONTROLĖ, KEITIMAS, PILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

16. Programai įgyvendinti sudaromas Programos įgyvendinimo priemonių planas, kurį tvirtina Bendrovės direktorius, o jį vykdo plane nurodyti atsakingi asmenys. Plano vykdymo kontrolę atlieka Bendrovės direktoriaus įsakymu įgaliotas asmuo, atsakingas už Bendrovės korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo plano vykdymą ir kontrolę. Plane nurodytų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių įvykdymo laikotarpis sutampa su programos įgyvendinimo pradžia ir pabaiga.
17. Programos įgyvendinimą, stebėseną (monitoringą), vertinimą, atskaitomybę, kontrolę, keitimą pildymą ir atnaujinimą reglamentuoja Bendrovės direktoriaus įsakymu patvirtintas korupcijos prevencijos tvarkos aprašas, taip pat Bendrovės darbuotojų etikos kodeksas.

VI. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

18. Ši Programa finansuojama iš Bendrovės biudžeto lėšų.
19. Prireikus atskiroms korupcijos prevencijos priemonėms įgyvendinti gali būti numatytas papildomas finansavimas arba naudojamosi valstybės įstaigų ir institucijų teikiamomis nemokamomis mokymų antikorupcine tematika paslaugomis.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Ši Programa įsigalioja kitą dieną po paskelbimo Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Programa skelbiama Bendrovės interneto tinklapyje.
  21. Už šios Programos įgyvendinimą paskirti asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.
-